

Julian Fellowes

Belgravia

Met medewerking van Imogen Edwards-Jones (redactioneel adviseur) en Lindy Woodhead (geschiedkundig adviseur)

A.W. Bruna Uitgevers

Dansend de strijd tegemoet

Het verleden, zo wordt vaak beweerd, is een ver en vreemd land waar dingen op een andere manier worden gedaan. Dat zou weleens waar kunnen zijn – het geldt beslist voor de zeden of gewoonten, de rol van vrouwen, het aristocratische bestuur en talloze andere aspecten van ons dagelijks leven. Maar er zijn ook overeenkomsten. Ambitie, afgunst, woede, hebzucht, vriendelijkheid, onbaatzuchtigheid en, bovenal, liefde zijn altijd even doorslaggevende motieven geweest voor het maken van keuzes als tegenwoordig. Dit is een verhaal over mensen die twee eeuwen geleden leefden, al lijken veel van hun verlangens, veel van hun ergernissen en de passies die in hun hart woeden al te zeer op de drama's in onze omgeving, in onze tijd...

Het zag er niet uit als een stad aan de vooravond van een oorlog, maar nog minder als de hoofdstad van een land dat nog geen drie maanden eerder uit het ene koninkrijk was gerukt en door een ander was geannexeerd. In juni 1815 leek Brussel in feeststemming, met bedrijvige, kleurrijke kraampjes op de markten en in felle kleuren geschilderde, open rijtuigen die door brede straten reden en ladingen vooraanstaande dames en hun dochters naar belangrijke afspraken brachten. Geen mens zou kunnen denken dat keizer Napoleon in aantocht was en elk moment zijn tenten aan de rand van de stad kon opslaan.

Maar daar had Sophia Trenchard, die zich zodanig vastbe-

raden tussen de menigte door werkte dat je haar geen achttien jaar zou geven, nauwelijks oog voor. Net zoals iedere welopgevoede jongedame, vooral in het buitenland, werd ze vergezeld door haar dienstmeisje, Jane Croft, die met haar tweeëntwintig jaar vier jaar ouder was dan haar meesteres. Hoewel je van hen allebei kon zeggen dat ze de ander voor een pijnlijke botsing met een medevoetganger zouden behoeden, was het Sophia die eruitzag alsof ze alles aankon. Ze was knap, heel knap zelfs, op de klassiek blonde, blauwogige Engelse manier, maar de zelfbewuste trek van haar mond maakte duidelijk dat dit bijzondere meisje geen toestemming van haar moeder nodig had om aan een avontuur te beginnen. ‘Schiet op, straks is hij al vertrokken voor de lunch en zijn we voor niets op pad.’ Ze bevond zich in de periode van haar leven die bijna iedereen moet doormaken, als de kindertijd is afgelopen en een schijnbare volwassenheid, niet door ervaring gehinderd, je het gevoel geeft dat alles mogelijk is, totdat de echte volwassenheid definitief bewijst dat dit niet zo is.

‘Ik ga zo snel als ik kan, mevrouw,’ mompelde Jane, waarna een haastige huzaar, als om haar woorden te onderstrepen, haar achteruitduwde zonder ook maar een moment in te houden om te informeren of ze zich pijn had gedaan. ‘Het lijkt hier wel een slagveld.’ Jane was geen schoonheid, zoals haar meesteres, maar ze had een levendig gezicht, met krachtige trekken en blozend, al paste het meer op een plattelandsweggetje dan in een stadsstraat.

Op haar manier was ze vrij vastberaden, waar haar jonge meesteres haar om waardeerde. ‘Stel je niet zo aan.’ Sophia had haar doel bijna bereikt terwijl ze vanaf de hoofdstraat een binnenplaats op liep die wellicht ooit een veemarkt was geweest maar die nu door het leger was gevorderd voor wat veel weg had van een bevoorradingspost. Uit grote karren werden kisten, zakken en manden gelost, die naar de omringende pakhuizen werden gedragen, en er leek een onophoudelijke

stroom officieren uit elk regiment voorbij te komen, in groepjes, druk pratend en soms ruziënd. De komst van een aantrekkelijke jonge vrouw en haar dienstmeisje trok natuurlijk de aandacht, en heel even stokten de gesprekken, vielen ze bijna stil. ‘Bespaar je de moeite,’ zei Sophia, en ze keek kalm om zich heen. ‘Ik ben hier om mijn vader te ontmoeten, meneer Trenchard.’

Er stapte een jongeman naar voren. ‘Kent u hier de weg, juffrouw Trenchard?’

‘Jazeker, dank u wel.’ Ze liep naar een wat belangrijker uitziende ingang van het hoofdgebouw en ging, gevolgd door de trillende Jane, de trap naar de eerste verdieping op. Daar stuitte ze op meer officieren, die blijkbaar stonden te wachten om te worden toegelaten, maar dat was een discipline waaraan Sophia zich niet wilde onderwerpen. Ze duwde de deur open. ‘Blijf hier wachten,’ zei ze. Jane trok zich terug, liet zich de belangstelling van de mannen graag aanleunen.

Het vertrek dat Sophia betrad was groot, licht en gerieflijk, met een fraai bureau van glad mahonie en andere, bijpassende meubels, maar het was eerder een omgeving om handel te drijven dan voor de beau monde, een plek om te werken, niet om zich te vermaken. In een hoek las een gezette man van begin veertig een officier in een schitterend uniform de les. ‘Wie haalt het in zijn hoofd om mij te storen!’ Met een ruk draaide hij zich om, maar bij de aanblik van zijn dochter veranderde zijn stemming en verscheen er een vriendelijke glimlach op zijn boze, rode gezicht. ‘Nou?’ zei hij. Maar ze keek naar de officier. Haar vader knikte. ‘Kapitein Cooper, u kunt gaan.’

‘Niet om het een of ander, Trenchard...’

‘Trenchard?’

‘Meneer Trenchard. Maar we moeten het meel vanavond hebben. Mijn superieur heeft me laten beloven niet zonder meel terug te keren.’

‘En ik zeg u toe mijn uiterste best te doen, kapitein.’ De of-

ficier ergerde zich zichtbaar, maar hij moest het wel accepteren, omdat hij niet meer toegezegd zou krijgen. Met een knik verwijderde hij zich, en toen was de vader alleen met zijn dochter. ‘Heb je ze?’ Hij was zichtbaar opgewonden. Zijn enthousiasme had iets aantrekkelijks: deze gezette, kalende zakenman die plotseling zo opgewonden was als een kind op sinterklaasavond.

Heel langzaam, terwijl ze het moment maximaal uitbuite, opende Sophia haar damestasje en haalde er voorzichtig enkele vierkante, kartonnen kaartjes uit. ‘Ik heb er drie,’ zei ze triomfantelijk, ‘een voor u, een voor mama en een voor mij.’

Hij rukte ze bijna uit haar hand. Als hij een maand geen eten en drinken zou hebben gehad, had hij niet begeriger kunnen zijn. De koperdruk was eenvoudig en sierlijk.

De hertogin van Richmond

Bal

Rue de la Blanchisserie 23

donderdag 15 juni 1815

rijtuigen 15.00 uur – dansen 22.00 uur

Hij staaarde naar het kaartje. ‘Ik neem aan dat lord Bellasis daar dineert?’

‘Ze is zijn tante.’

‘Allicht.’

‘Er zal geen diner zijn. Niet echt. Alleen voor de familie en enkele mensen die bij hen logeren.’

‘Ze zeggen altijd dat er geen diner is, maar meestal is het er wel.’

‘U had toch niet verwacht daarvoor gevraagd te worden?’

Hij had erover gefantaseerd, maar het niet verwacht. ‘Nee, nee. Ik ben tevreden.’

‘Volgens Edmund is er na middernacht een avondmaal.’

‘Behalve bij mij moet je hem nergens Edmund noemen.’

Toch was hij weer blij, zijn korte teleurstelling had alweer plaatsgemaakt voor de gedachte aan wat hun te wachten stond. ‘Ga maar weer naar je moeder. Ze heeft alle tijd nodig om zich voor te bereiden.’

Sophia was te jong en te vol van jeugdig zelfvertrouwen om zich volledig bewust te zijn van de grootsheid van haar presentatie. Bovendien ging ze praktischer met dit soort dingen om dan haar door beroemdheden geïmponeerde papa. ‘Het is te laat om iets nieuws te laten maken.’

‘Maar niet te laat om dingen in de gewenste staat te brengen.’

‘Ze zal er niet heen willen.’

‘O jawel, ze moet.’

Sophia liep naar de deur, maar bedacht nog iets. ‘Wanneer zullen we het haar zeggen?’ zei ze met een blik op haar vader. In het nauw gedreven door de vraag begon hij aan de gouden ornamenten van zijn horlogeketting te friemelen. Het was een merkwaardig moment. Alles was nog precies zoals het vlak daarvoor was, en toch waren de klank en inhoud op de een of andere manier veranderd. Voor iedere waarnemer van buitenaf zou het duidelijk zijn dat het onderwerp waarover ze spraken plotseling veel serieuzer was dan de kledingkeuze voor het bal van de hertogin.

De reactie van Trenchard was heel uitgesproken. ‘Nog niet. Het moet allemaal goed geregeld worden. We moeten hem de zaak laten bepalen. Kom op, ga. En stuur die bazelende idioot weer naar binnen.’ Zijn dochter deed wat haar was opgedragen en glipte de kamer uit, maar na haar vertrek was James Trenchard nog volledig in gedachten verzonken. Vanaf de straat beneden klonk geschreeuw, en hij liep naar het raam en keek neer op een officier en een handelaar die druk in gesprek waren.

Vervolgens ging de deur open en kwam kapitein Cooper binnen. Trenchard knikte hem toe. Business as usual.

Sophia had gelijk. Haar moeder wilde niet naar het bal. ‘We zijn alleen maar gevraagd omdat iemand heeft afgezegd.’

‘Wat maakt dat nou uit?’

‘Het is zo stom.’ Mevrouw Trenchard schudde haar hoofd. ‘We kennen er geen mens.’

‘Papa wel.’

Er waren momenten dat Anne Trenchard zich aan haar kinderen stoorde. Hoewel ze uit de hoogte deden, wisten ze weinig van het leven. Van jongs af aan waren ze verwend, had hun vader het hun naar de zin gemaakt, totdat ze allebei hun geluk vanzelfsprekend vonden en er zelden meer bij stilstonden. Ze wisten niets van de weg die hun ouders hadden afgelegd om hun huidige positie te bereiken, terwijl hun moeder zich elke met hindernissen bezaaide stap herinnerde. ‘Hij zal enkele officieren kennen die langskomen op zijn werk om bestellingen bij hem te plaats. Op hun beurt zullen ze zich erover verbazen dat ze zich in dezelfde balzaal bevinden als de man die hun mannen van brood en bier voorziet.’

‘Ik hoop dat je er met lord Bellasis niet op deze manier over praat.’

Even keek mevrouw Trenchard haar dochter vertederd aan. ‘Liefje...’ Ze nam de hand van haar dochter in de hare. ‘... pas op voor luchtkastelen.’

Sophia trok haar hand terug. ‘U gelooft natuurlijk niet dat hij in staat is om er eerbare bedoelingen op na te houden.’

‘Integendeel, ik ben ervan overtuigd dat lord Bellasis een eerbare man is. Het is beslist een erg aardige man.’

‘Nou dan.’

‘Maar hij is de oudste zoon van een graaf, mijn kind, met alle verantwoordelijkheden die zo’n positie met zich meebrengt. Bij de keuze van een vrouw kan hij zijn hart niet volgen. Ik ben niet boos. Jullie zijn allebei jong en knap, en jullie hebben op een onschuldige wijze wat met elkaar geflirt. Vooralsnog.’ Haar nadruk op het laatste woord maakte duidelijk waar ze

op uit was. ‘Maar voordat erover wordt geroddeld, Sophia, moet het afgelopen zijn, anders ben jij degene die eronder te lijden zal hebben, niet hij.’

‘En het zegt u helemaal niks? Dat hij voor ons een uitnodiging voor het bal van zijn tante heeft geregeld?’

‘Het zegt me dat jij een aantrekkelijk meisje bent en hij aardig voor je wil zijn. In Londen had hij dat niet voor elkaar kunnen krijgen, maar in Brussel staat alles in het teken van de oorlog en gaan de gewone regels niet op.’

Aan dat laatste stoorde Sophia zich meer dan ooit. ‘Bedoelt u dat wij volgens de gewone regels geen acceptabel gezelschap voor de vrienden van de hertogin zijn?’

Op haar manier was mevrouw Trenchard even sterk als haar dochter. ‘Dat is precies wat ik bedoel, en jij weet heel goed dat dit zo is.’

‘Papa zou het er niet mee eens zijn.’

‘Je vader heeft met succes een lange weg afgelegd, langer zelfs dan de meeste mensen zich zouden kunnen voorstellen, en dus heeft hij geen oog voor de grenzen die hem ervan weerhouden veel verder te komen. Wees tevreden met wie we zijn. Je vader heeft het uitstekend gedaan in de wereld. Dat is iets waar je trots op moet zijn.’

De deur ging open en het dienstmeisje van mevrouw Trenchard kwam binnen, met een jurk voor die avond in haar handen. ‘Ben ik te vroeg, mevrouw?’

‘Nee, nee, Ellis. Kom binnen. We zijn klaar, toch?’

‘Als u het zegt, mama.’ Sophia verliet de kamer, maar gezien de stand van haar kin had ze zich niet gewonnen gegeven.

Uit de manier waarop Ellis haar werk in een nadrukkelijke stilte deed, viel duidelijk op te maken dat ze dolgraag wilde weten waar de ruzie over was gegaan, maar voor ze het woord nam, liet Anne haar even in het ongewisse, terwijl ze wachtte tot Ellis haar middagjurk losmaakte en het haar toestond hem van haar schouders te nemen.